

AGRAARIKYSYMYS

I

Vanhaa järjestelmää murretaan, maaseutu on alkanut liikehtiä. Vielä eilen poljettu ja nöyryytetty talonpoikaisto nousee tänään jaloilleen ja suoristaa selkäänsä. Vielä eilen avuton talonpoikaisliike vyöryy tänään rajun virran tavoin vanhaa järjestystä vastaan: pois tieltä tai muuten pyyhkäisen menemään! „Talonpojat tahtovat saada tilanherrain maat“, „talonpojat tahtovat hävittää maaorjuuden jätteet“ — sellaisia ääniä kuuluu nyt Venäjän kapinaannousseissa kylissä.

Ne erehtyvät, jotka luulevat voivansa kuulilla pakoittaa talonpojat vaikenemaan: elämä on näyttänyt meille, että kuulat yhä enemmän kiihdyttävät ja kärjistävät talonpoikain vallankumouksellista liikettä.

Erehtyvät myöskin ne, jotka yrittävät pelkillä lupauksilla ja „talonpoikaispankeilla“ saada talonpojat rauhoittumaan: talonpojat tahtovat maata, he näkevät untakin tuosta maasta eivätkä tietenkään rauhoitu, ennenkuin ovat ottaneet käsiinsä tilanherrain maat.

Mitä heille voivat antaa pelkät lupaukset ja jotkin „talonpoikaispankit“?

Talonpojat tahtovat ottaa haltuunsa tilanherrain maat. He yrittävät sitä tietä hävittää maaorjuuden jätteet, ja sen, joka ei petä talonpoikia, on pyrittävä ratkaisemaan agraarikysymys juuri tällä pohjalla.

Mutta kuinka talonpoikaisto voi saada käsiinsä tilanherrain maat?

Sanotaan, että ainoa ratkaisu on maiden „lunastuksessa helpoilla ehdoilla“. Hallituksella ja tilanherroilla on paljon vapaita maita, sanovat nuo herrat meille, ja jos talonpojat lunastavat nuo maat, niin kaikki järjestyy itsestään ja siten sudet tulevat kyläisiksi ja lampaat säilyvät ehjinä. Mutta sitä ei kysytä, millä sitten talonpojat lunastavat nuo maat, kun heiltä on jo kiskottu heidän oma nahkansakin eikä vain rahat. Sitä ei ajatella, että lunastuksessa talonpoikia petkutetaan työntämällä heille vain kelvotonta maata, kun taas kelvolliset maat jätetään itselle, niinkuin se osattiin tehdä jo „maaorjain vapautuksen“ yhteydessä! Ja miksi talonpoikain pitäisi lunastaa ne maat, jotka ovat kuuluneet heille ammoisista ajoista lähtien? Eivätkö niin kruunun kuin tilanherrainkin maat ole talonpoikain hiellä kasteltuja, eivätkö nuo maat ole kuuluneet talonpojille, eikö talonpojilta ole otettu pois tuota isäin ja isoisäin omaisuutta? Missä on oikeudenmukaisuus, kun talonpoikia vaaditaan lunastamaan maita, jotka on otettu pois heiltä itseltään? Ja onko talonpoikaisliikettä koskeva kysymys osto- ja myyntikysymys? Eikö talonpoikaisliike ole tähdätty talonpoikain vapautta-

miseen? Mutta kuka sitten vapauttaa talonpojat maaorjuuden ikeestä, elleivät itse talonpojat? Mutta nuo herrat vakuuttavat meille, että tilanherrat vapauttavat talonpojat, kun vain heille viskataan rahtunen puhdasta rahaa. Ja miten luulisitte! Tuo „vapautus“ on muka pantava toimeen tsaarin virkavallan johdolla, sen saman virkavallan, joka on monet kerrat ottanut tykein ja konekiväärein vastaan nälkäisen talonpoikaiston!

Ei! maiden lunastus ei pelasta talonpoikaistoa. Ne, jotka neuvovat heille „lunastusta helpoilla ehdoilla“, ovat pettureita, sillä he yrittävät pyydystää talonpoikia välittäjämiesten verkkoihin eivätkä tahdo, että talonpoikien vapautus tapahtuisi talonpoikain omin käsin.

Jos talonpojat tahtovat ottaa haltuunsa tilanherrain maat, jos heidän on sitä tietä hävitettävä maaorjuuden jätteet, jos heitä ei pelasta „lunastus helpoilla ehdoilla“, jos talonpoikain vapautuksen täytyy tapahtua talonpoikain omin käsin, niin ei ole mitään epäilemistä siinä, että ainoa tie on maiden ottaminen pois tilanherroilta, s.o. näiden maiden pakkoluovuttaminen.

Siinä on ratkaisu.

Kysytään: kuinka pitkälle tässä pakkoluovuttamisessa on mentävä, onko sillä raja, onko talonpoikain otettava ainoastaan osa maista vaiko kaikki maat?

Jotkut sanovat, että kaikkien maiden poisottaminen on jo liikaa, että talonpoikain tyydyttämiseksi riittää, kun otetaan pois vain osa maista. Otaksukaamme niin, mutta entä jos talonpojat vaativat enemmän? Emmehän me käy tielle poikkiteloin:

pysähtykää, älkää tuppautuko pitemmälle! Sehän olisi taantumuksellista! Ja eivätkö tapahtumat Venäjällä ole todistaneet, että talonpojat todella vaativat tilanherrain kaikkien maiden pakkoluovuttamista? Sitäpaitsi, mitä merkitsee „ottaa pois osa“, minkälainen osa on otettava pois tilanherroilta, puolet vaiko kolmasosa? Kenen on ratkaistava tämä kysymys: tilanherrojen yksinään vaiko tilanherrojen ja talonpoikain yhdessä? Kuten näette, siihen jää vielä paljon tilaa huijaukselle, siinä voidaan vielä tinkiä tilanherrain ja talonpoikien kesken, ja se on perinpohjin ristiriidassa talonpoikain vapautusasian kanssa. Talonpoikain on kerta kaikkiaan omaksuttava se ajatus, että tilanherrain kanssa ei pidä tinkiä, vaan heitä vastaan on taisteltava. Maaorjuuden iestä ei pidä korjailla, vaan se on lyötävä pirstoiksi hävittääkseen maaorjuuden jätteet ikuisiksi ajoiksi. „On otettava pois vain osa“ — se merkitsee maaorjuuden jätteiden korjailemista, mikä ei sovi yhteen talonpoikain vapautusasian kanssa.

On selvää, että ainoa tie on **kaikkien maiden ottaminen pois** tilanherroilta. Ainoastaan se voi viedä talonpoikaisliikkeen loppuun asti, ainoastaan se voi lisätä kansan tarmoa, ainoastaan se voi hajoittaa tuuleen maaorjuuden vanhentuneet jätteet.

Siis: maaseudun tämänpäiväinen liike on talonpoikain demokraattista liikettä. Tämän liikkeen päämäärä on maaorjuuden jätteiden hävittäminen. Mutta noiden jätteiden hävittämiseksi on pakkoluovutettava kaikki tilanherrain ja kruunun maat.

Eräät herrat syyttävät meitä: minkä vuoksi sosialidemokratia ei ole tähän mennessä vaatinut kaikkien

maiden pakkoluovuttamista, minkä vuoksi se on tähän asti puhunut vain „otrezkojen“ (,poisleikattujen maiden“) pakkoluovuttamisesta?

Sen vuoksi, herrat, että vuonna 1903, jolloin puolue puhui „otrezkoista“, Venäjän talonpoikaista ei oltu vielä saatettu liikkeelle. Puolueen velvollisuus oli heittää maaseudulle sellainen tunnus, joka sytyttäisi talonpoikain sydämet ja nostattaisi talonpoikaiston maaorjuuden jätteitä vastaan. Juuri sellaisena tunnuksena olivat „otrezkat“, jotka toivat kirkaasti Venäjän talonpoikaiston mieleen maaorjuuden jätteidensä epäoikeudenmukaisuuden.

Mutta sitten ajat muuttuivat. Talonpoikaisliike kasvoi. Sitä ei nyt enää tarvitse saada aikaan, se myllertää ilman. Tänäpä ei kysymys ole siitä, miten talonpoikaisto on saatava liikkeelle, vaan siitä, mitä liikkeelle lähteneen talonpoikaiston on vaadittava. On selvää, että tässä tarvitaan määrättyjä vaatimuksia, ja puolue sanookin talonpoikaistolle, että sen on vaadittava tilanherrain ja kruunun kaikkien maiden pakkoluovuttamista.

Ja tämä merkitsee, että kaikella on oma aikansa ja paikkansa, niin „otrezkoilla“ kuin kaikkien maiden pakkoluovuttamisellakin.

II

Me näimme, että maaseudun nykyinen liike on talonpoikain vapautusliikettä, näimme myöskin, että talonpoikain vapauttamiseksi on hävitettävä maaorjuuden jätteet, ja noiden jätteidensä hävittämiseksi on taas tilanherroilta ja kruunulta otettava pois kaikki

maat, jotta saataisiin raivattua tie uudelle elämälle, kapitalismin vapaalle kehitykselle.

Olettakaamme, että tämä kaikki on tapahtunut. Kuinka silloin nuo maat on jaettava, kenen omaisuudeksi ne on annettava?

Eräät sanovat, että poisotetut maat on annettava kyläkunnalle yhteiseksi omaisuudeksi, että jo nyt on hävitettävä maan yksityisomistus ja siten kyläkunnista on tuleva maiden täydellinen isäntä, ja sitten kyläkunta itse jakaa talonpojille yhtäläiset „lohkot“ ja niinollen jo nyt toteutuu sosialismi maaseudulla — palkkatyön asemesta vakiintuu tasapuolinen maankäyttö.

Tätä nimitetään „maiden sosialisoinniseksi“, sanovat meille sosialisti-vallankumoukselliset.

Voimmeko me hyväksyä tuollaisen ratkaisun? Syventykäämme asian ytimeen. Alkakaamme siitä, että sosialisti-vallankumoukselliset tahtovat alkaa sosialismin toteuttamisen maaseudulta. Onko se mahdollista? Kaikille on tunnettua, että kaupunki on kehittyneempi kuin maaseutu, että kaupunki on maaseudun johtaja, ja siis kaikenlaisen sosialistisen asian on alettava kaupungista. Kuitenkin sosialisti-vallankumoukselliset tahtovat muuttaa maaseudun kaupungin johtajaksi ja pakottaa maaseudun alkamaan sosialismin toteuttamisen, mikä on tietenkin mahdotonta maaseudun takapajuisuuden vuoksi. Tästä näkyy, että sosialisti-vallankumouksellisten „socialismi“ tulee olemaan kuolleenä syntynyt sosialismi.

Siirtykäämme nyt siihen, että he tahtovat jo nyt toteuttaa sosialismin maaseudulla. Sosialismin toteuttaminen on tavaratuotannon hävittämistä, rahatalou-

den lakkauttamista, kapitalismin murskaamista perustuksiaan myöten ja kaikkien tuotannonvälineiden yhteiskunnallistamista. Mutta sosialisti-vallankumoukselliset tahtovat jättää kaiken tämän koskemattomaksi ja yhteiskunnallistaa vain maan, mikä on kerrassaan mahdotonta. Jos tavaratuotanto pysyy järkkymättömänä, niin silloin maastakin tulee tavara, huomenna tai ylihuomenna se ilmestyy markkinoille ja sosialisti-vallankumouksellisten „socialismi“ lentää ilmaan. On selvää, että he tahtovat toteuttaa sosialismin kapitalismin puitteissa, mikä on tietysti mahdotonta. Sen vuoksi sanotaankin, että sosialisti-vallankumouksellisten „socialismi“ on porvarillista sosialismia.

Mitä tulee **tasapuoliseen maankäyttöön**, niin pitää huomauttaa, että ne ovat vain tyhjämpäiväisiä sanoja. Tasapuolinen maankäyttö vaatii varallisuustasavertaisuutta, mutta talonpoikaiston keskuudessa vallitsee varallisuuden erilaisuus, jota nykyinen demokraattinen vallankumous ei pysty hävittämään. Voidaanko ajatella, että kahdeksan härkäparin omistaja käyttää hyväkseen maata samassa määrin kuin sellainen isäntä, jolla ei ole ainoatakaan härkää? Mutta sosialisti-vallankumoukselliset luulevat, että „tasapuolinen maankäyttö“ hävittää palkkatyön ja tekee lopun pääoman kehityksestä, mikä on tietysti järjetöntä. Sosialisti-vallankumoukselliset ilmeisesti haluavat taistella kapitalismin edelleen **kehittymistä** vastaan ja kääntää historian ratasta taaksepäin — siinä he näkevät pelastuksen. Mutta tiede sanoo meille, että sosialismin voitto riippuu kapitalismin **kehityksestä**, ja se, joka taistelee tätä kehitystä vastaan, taistelee sosialismia vastaan. Siksi sosialisti-vallankumouksellisia

nimitetäänkin toisella nimellä **sosialisti-taantumukselliseksi**.

Me emme edes puhukaan siitä, että feodaalisen omistuksen lakkauttamiseksi talonpojat eivät halua taistella porvarillista omistusta vastaan, vaan haluavat taistella porvarillisen omistuksen pohjalla, he tahtovat jakaa poisotetut maat keskenään yksityisomaisuudeksi eivätkä halua tyytyä „maan sosialisointiin“.

Kuten näette, „maan sosialisointia“ ei voida hyväksyä.

Toiset sanovat, että poisotetut maat on annettava demokraattiselle valtiolle, ja talonpojat tulevat olemaan vain maiden vuokraajia valtiolta.

Tätä nimitetään „maan kansallistamiseksi“.

Voidaanko maan kansallistaminen hyväksyä? Jos me otamme huomioon sen, että tuleva valtio, olipa se miten demokraattinen hyvänsä, tulee sittenkin olemaan porvarillinen, että maiden luovuttamista tuollaiselle valtiolle seuraa porvariston poliittinen voimistuminen, mikä on äärimmäisen epäedullista maaseudun ja kaupungin proletariaatille; jos otamme huomioon myös sen, että itse talonpojatkin tulevat vastustamaan „maan kansallistamista“ eivätkä tyydy olemaan vain vuokraajina,— niin tulee itsestään ymmärrettäväksi, että „maan kansallistaminen“ ei vastaa nykyisen liikkeen etuja.

„Maan kansallistamista“ ei siis myöskään voida hyväksyä.

Kolmannet sanovat, että maa on annettava paikallisen itsehallinnon omaisuudeksi, ja talonpojat tulevat olemaan itsehallinnon maiden vuokraajia.

Tätä nimitetään „maan kunnallistamiseksi“.

Voidaanko maan kunnallistaminen hyväksyä? Mitä merkitsee „maan kunnallistaminen“? Se merkitsee ensinnäkin sitä, että talonpojat eivät saa omaisuudekseen maita, jotka he taistelussa ottavat pois tilanherroilta ja kruunulta. Mitä mieltä talonpojat ovat siitä? Talonpojat tahtovat saada maat omakseen, talonpojat tahtovat jakaa poisotetut maat keskenään, he näkevät untakin siitä, että nuo maat ovat heidän omaisuuttaan, ja kun heille sanotaan, että maita ei tulla antamaan heille, vaan ne annetaan itsehallinnolle, niin epäilemättä talonpojat eivät ole samaa mieltä „kunnallistamisen“ kannattajain kanssa. Sitä me emme saa unohtaa.

Ja miten olla, jos vallankumouksen mukana-satempaamat talonpojat ottavat itselleen kaikki poisotetut maat eivätkä jätä mitään itsehallinnolle? Emmehän me käy tielle poikkiteloin ja sano: pysähtykää, nämä maat on annettava itsehallinnolle eikä teille, riittää, kun olette vuokraajiakin!

Toiseksi, jos me hyväksymme „kunnallistamistunnuksen, niin meidän on jo nyt esitettävä tämä tunnus kansalle ja jo nyt selitettävä talonpojille, että ne maat, joista he taistelevat ja jotka he tahtovat vallata omiin käsiinsä, tullaan antamaan itsehallinnon omaisuudeksi eikä talonpoikain omaisuudeksi. Tietenkäin, jos puolueella on suuri vaikutus talonpoikiin, niin talonpojat ehkä tulevat samalle kannalle sen kanssa, mutta sanomattakin on selvää, että talonpojat eivät tule enää taistelemaan yhtä pontevasti kuin ennen, mikä tulee olemaan äärimmäisen vahingollista nykyiselle vallankumoukselle. Jos taas puolueella ei

ole suurta vaikutusta talonpoikiin, niin silloin talonpojat loittonevat siitä ja kääntävät sille selkänsä, mikä aiheuttaa selkkauksen talonpoikain ja puolueen välillä ja heikentää huomattavasti vallankumouksen voimia.

Meille sanotaan: talonpoikain toivomukset ovat usein ristiriidassa kehityksen kulun kanssa, me emme saa olla välittämättä historian kulusta emmekä seurata aina talonpoikain toivomuksia — puolueella täytyy olla omat periaatteensa. Sula totuus! Puolueen on pidettävä ohjeena omia periaatteitaan. Mutta se puolue, joka hylkäisi kaikki yllämainitut talonpoikain pyrkimykset, pettäisi omia periaatteitaan. Jos talonpoikain pyrkimykset vallata haltuunsa tilanherrain maat ja jakaa ne keskenään eivät ole ristiriidassa historian kulun kanssa, jos nuo pyrkimykset päinvastoin juontuvat kokonaan nykyisestä demokraattisesta vallankumouksesta, jos todellinen taistelu feodaalista omistuksesta vastaan on mahdollista vain porvarillisen omistuksen pohjalla, jos talonpoikain pyrkimykset heijastavat juuri tätä suuntaa, niin silloin on itsestään ymmärrettävää, että puolue ei voi hylätä näitä talonpoikain vaatimuksia, sillä kieltäytyminen näiden vaatimusten tukemisesta merkitsisi kieltäytymistä vallankumouksen kehittämistä. Päinvastoin, jos puolueella on periaatteet, jos se ei halua muuttua vallankumouksen jarruksi, niin sen on autettava talonpoikain näiden pyrkimysten toteuttamista. Mutta nämä pyrkimykset ovat perinpohjin ristiriidassa „maan kunnallistamisen“ kanssa!

Kuten näette, myöskään „maan kunnallistamista“ ei voida hyväksyä.

III

Me näimme, ettei „sosialisointi“, ei „kansallistaminen“ eikä „kunnallistaminenkaan“—yksikään niistä ei voi tyydyttää asianvaatimalla tavalla nykyisen vallankumouksen etuja.

Kuinka sitten on poisotetut maat jaettava, kenen omaisuudeksi ne on annettava?

On selvää, että talonpoikain poisottamat maat **on annettava itselleen talonpojille** niin, että heille annetaan mahdollisuus jakaa nuo maat keskenään. Siten on ratkaistava ylläasetettu kysymys. Maan jakaminen saa aikaan omaisuuden mobilisoinnin. Vähävaraiset tulevat myymään maita ja lähtevät kulkemaan proletarisoitumisen tietä, vauraat hankkivat itselleen uusia maita ja ryhtyvät parantamaan maanmuokkauksen tekniikkaa, maaseutu jakaantuu luokkiin, puhkeaa kärjistynyt luokkien taistelu ja näinollen tulee lasketuksi perustus kapitalismin edelleen kehittymiselle.

Kuten näette, maan jakaminen juontuu itsestään nykyisestä taloudellisesta kehityksestä.

Toisaalta tunnus „**Maa talonpojille, vain talonpojille eikä kenellekään muulle**“ innostaa talonpoikais-
toa, puhaltaa siihen uutta voimaa ja auttaa viemään loppuun saakka jo alkaneen vallankumouksellisen liikkeen maaseudulla.

Kuten näette, nykyisen vallankumouksen kukin viittaa maiden jakamisen välttämättömyyteen.

Vastustajat syyttävät meitä siitä, että kaikella tällä me synnyttämme uudestaan pikkuporvaristoa ja

että se on perinpohjin ristiriidassa Marxin opin kanssa. „Revoljutsionnaja Rossija“⁵⁶ kirjoittaa:

„Auttaessanne talonpoikaista pakkoluovuttamaan tilanherrojen omaisuuden te tietämättänne edistätte pikkuporvarillisen talouden rakentamista jo enemmän tai vähemmän kehittyneiden kapitalistisen maanviljelystalouden muotojen raunioille. Eikö se ole „askel taaksepäin“ oikeaoppisen marxilaisuuden näkökannalta?“ (kts. „Revoljutsionnaja Rossija“ № 75).

Minun täytyy sanoa, että herrat „arvostelijat“ ovat sotkeneet tosiasiat. He ovat unohtaneet, että tilanherratalous ei ole kapitalistista taloutta, että se on maaorjatalouden jätettä, ja siis tilanherrojen omaisuuden pakkoluovutuksella hävitetään maaorjatalouden jätteet eikä kapitalistista taloutta. He ovat unohtaneet senkin, että marxilaisuuden näkökannalta maaorjataloutta ei ole koskaan seurannut eikä voi seurata välittömästi kapitalistinen talous — niiden välillä on pikkuporvarillinen talous, joka tulee maaorjatalouden tilalle ja sitten muuttuu kapitalistiseksi. Karl Marx sanoi jo „Pääoman“ kolmannessa osassa, että historiassa on maaorjataloutta seurannut ensin maaseudun pikkuporvarillinen talous ja vasta sen jälkeen on kehittynyt kapitalistinen suurtalous — ei ole ollut eikä ole voinut olla välitöntä hyppäystä toisesta toiseen. Mutta kuitenkin nuo kummalliset „arvostelijat“ sanovat meille, että tilanherrain maiden poisottaminen ja niiden jakaminen on taaksepäin menoa marxilaisuuden näkökannalta! Pian he tulevat syyttämään meitä siitä, että muka „maaorjuuden lakkauttaminenkin“ on taaksepäin menoa marxilaisuuden näkökannalta, koska silloinkin joitain maita „otettiin pois“ tilanherroilta ja annettiin

pikkuisännille, talonpojille! Naurettavia ihmisiä. He eivät ymmärrä sitä, että marxilaisuus katsoo kaikkeen historialliselta näkökannalta, että marxilaisuuden näkökannalta maaseudun pikkuporvarillinen talous on edistyksellistä maaorjatalouteen verrattuna, että maaorjatalouden hävittäminen ja pikkuporvarillisen talouden voimaansaattaminen on välttämätön ehto kapitalismin kehitykselle, joka sittemmin syrjäyttää tuon pikkuporvarillisen talouden...

Mutta jättäkäämme „arvostelijat“ rauhaan.

Asia on niin, että **maiden antaminen talonpojille** ja sitten **niiden jakaminen** horjuttaa maaorjuuden jätteiden perusteita, valmistaa maaperää kapitalistisen talouden kehitykselle, voimistaa huomattavasti vallankumouksen nousua, ja juuri sen vuoksi sosialidemokraattinen puolue voi tämän hyväksyä.

Siis maaorjuuden jätteiden hävittämiseksi on pakko luovutettava kaikki tilanherrain maat, ja talonpoikain on otettava nämä maat omakseen ja jaettava keskenään omien etujensa mukaisesti.

Tälle pohjalle on puolueen agraariohjelma rakennettava.

Meille sanotaan: kaikki tuo koskee talonpoikia, mutta mitä te aiotte tehdä maaseudun proletaareille? Me vastaamme heille, että kun talonpojat tarvitsevat **demokraattista** agraariohjelmaa, niin maaseudun ja kaupunkien proletaareja varten on olemassa **socialistinen** ohjelma, jossa on ilmaistu heidän luokkaetunsa, ja heidän nykyhetken etunsa on huomioitu minimiohjelman kuudessatoista pykälässä, joissa puhutaan työehtojen parantamisesta (kts. toisessa edustajakokouksessa hyväksytyä Puolueen ohjelmaa). Toistaiseksi

puolueen välitön sosialistinen työ ilmenee siinä, että puolue harjoittaa sosialistista propagandaa maaseudun proletaarien keskuudessa, yhdistää heitä omiin sosialistisiin järjestöihinsä ja liittää heidät yhteen kaupunkien proletaarien kanssa erilliseen poliittiseen puolueeseen. Puolue on alituisesti tekemisissä talonpoikain tämän osan kanssa ja sanoo heille: kun te toteutate demokraattista vallankumousta, niin pitääkää yllä yhteyttä taistelevien talonpoikien kanssa ja taistelkaa tilanherroja vastaan, mutta kun te olette menossa sosialismiin, niin liittykää päättävästi yhteen kaupunkien proletaarien kanssa ja taistelkaa säälimättä jokaista porvaria vastaan, olipa hän talonpoika tai aatelinen. Yhdessä talonpoikain kanssa demokraattisen tasavallan puolesta! Yhdessä työläisten kanssa sosialismin puolesta! — niin sanoo puolue maaseudun proletaareille.

Kun proletaarien liike ja heidän **sosialistinen ohjelmansa** puhaltavat leimuamaan **luokkataistelun** liekin hävittääkseen siten ainiaaksi kaikenlaisen **luokkajakautumisen**, niin talonpoikaisliike ja sen **demokraattinen agraariohjelma** puolestaan puhaltavat leimuamaan maaseudulla **säätytaistelun** liekin hävittääkseen siten juurineen kaikenlaisen **säätyjakautumisen**.

P. S. Kirjoitusta lopettaessani en voi olla vastamatta erään lukijan kirjeeseen, jossa hän kirjoittaa meille seuraavaa: „Minua ei sittenkään tyydyttänyt teidän ensimmäinen kirjoituksenne. Eikö puolue ole vastustanut kaikkien maiden pakkoluovuttamista? Ja

jos asia on ollut siten, niin minkä vuoksi se ei ole siitä puhunut?"

Ei, kunnioitettava lukija, puolue ei ole koskaan vastustanut sellaista pakkoluovutusta. Jo toisessa edustajakokouksessa, nimenomaan toisessa edustajakokouksessa, jossa hyväksyttiin pykälä „otrezkoista“,— jo tuossa edustajakokouksessa (1903) puolue sanoi Plehanovin ja Leninin suun kautta, että me kannatamme talonpoikia, jos he vaativat **kaiken** maan pakkoluovuttamista *. Kahden vuoden kuluttua (1905) puolueen molemmat ryhmät, „bolshevikit“ kolmannessa edustajakokouksessa ja „menshevikit“ ensimmäisessä konferenssissa, ilmoittivat yksimielisesti, että ne kannattavat täydellisesti talonpoikia **kaiken** maan pakkoluovuttamista koskevassa kysymyksessä **. Sitten kummankin puoluesuunnan sanomalehdissä, niin „Iskrassa“ ja „Proletarissa“ kuin myöskin „Novaja Zhiznissä“⁵⁷ ja „Natshalossa“⁵⁸, kehoitettiin useita kertoja talonpoikaista **kaiken** maan pakkoluovuttamiseen... Kuten näette, puolue on ollut aivan alusta lähtien **kaiken** maan pakkoluovuttamisen kannalla eikä meillä siis ole mitään syytä luulla, että puolue olisi laahustanut talonpoikaisliikkeen häntäpäässä. Talonpoikaisliike ei ollut vielä oikein tositeolla alkanutkaan, talonpojat eivät vielä vaatineet edes „otrezkojakaan“, mutta puolue jo puhui toisessa edustajakokouksessaan **kaiken** maan pakkoluovuttamisesta.

---

* Kts. Toisen edustajakokouksen pöytäkirjat.

** Kts. Kolmannen edustajakokouksen pöytäkirjat ja „Ensimmäinen konferenssi“.

Ja jos te kuitenkin kysytte meiltä, minkä vuoksi me emme ottaneet ohjelmaan samana vuonna 1903 vaatimusta kaiken maan pakkoluovuttamisesta, niin me vastaamme teille samoin kysymyksellä: minkä vuoksi sosialisti-vallankumoukselliset eivät ottaneet jo vuonna 1900 ohjelmaansa **demokraattisen tasavallan** vaatimusta, olivatko he tosiaankin tuota vaatimusta vastaan?* Minkä vuoksi he silloin puhuivat vain kansallistamisesta, mutta tänään ovat panneet korvamme soimaan sosialisoinnilla? Ja kun me tänään emme puhu minimiohjelmassa mitään 7-tuntisesta työpäivästä, niin merkitseekö se tosiaankin, että me vastustamme sitä? Mistä sitten on kysymys? Vain siitä, että vuonna 1903, jolloin liike ei ollut vielä lujittunut, kaiken maan pakkoluovuttaminen olisi jäänyt vain paperille, voimistumaton liike ei olisi suoriutunut tuosta vaatimuksesta, jonka vuoksi „otrezkat“ olivat enemmän aikaa vastaavat. Mutta myöhemmin, kun liike oli kasvanut ja tuonut esille **käytännöllisiä** kysymyksiä, niin silloin puolueen oli osoitettava, ettei liike voi eikä sen pidä pysähtyä „otrezkoihin“, että on pakkoluovutettava kaikki maat.

Tällaiset ovat tosiasiat.

Lopuksi muutama sana „Tsnobis Purtselista“⁵⁹ (kts. № 3033). Tuo sanomalehti levittää jotain hölynpölyä „muodista“ ja „periaatteesta“ ja väittää, että puolue on muka joskus tehnyt „otrezkoista“ periaatteen. Että se on vale, että puolue on kaikkien kuullen alusta alkaen periaatteellisesti tunnustanut kaiken

---

* Kts. „Meidän tehtävämme“, „Sosialisti-vallankumouksellisten liiton“ julkaisu, v. 1900.

maan pakkoluovuttamisen, sen on lukija saattanut nähdä edelläsanotustakin. Mitä taas tulee siihen, että „Tsnobis Purtseli“ ei eroita periaatteita käytännöllisistä kysymyksistä, niin sitä ei kannata surra — kun kasvaa, niin oppii eroittamaan*.

*Sanomalehti „Elva“ („Sulama“) № 5. 9 ja 10:
maaliskuun 17, 22 ja 23 pnä 1906*

Allekirjoitus: I. Besoshvili

Käännetty gruusian kielestä

---

* „Tsnobis Purtseli“ on jostain „kuullut“, että „Venäjän sosialidemokraatit... ovat hyväksyneet uuden agraariohjelman, jonka mukaan... he kannattavat maiden kunnallistamista“. Minun täytyy ilmoittaa, että mitään tuollaista ohjelmaa eivät Venäjän sosialidemokraatit ole hyväksyneet. Ohjelman hyväksyminen on edustajakokouksen asia ja tuota edustajakokousta ei ole vielä ollut. On selvää, että „Tsnobis Purtselin“ on joku tai jokin johtanut harhaan. „Tsnobis Purtseli“ menettelisi oikein hyvin, kun ei keskitsisi lukijoitaan huhuilla.